

Број: 02-50-6-16-42/18

Сарајево, 11. 09. 2018.

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
и/р Младена Босића, предсједавајућег

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 12-09-2018

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
02-	02-1-	1028	18

ПРЕДМЕТ: Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, доставља се

На 42. сједници, одржаној 11. 09. 2018. године, Дом народа Парламентарне скупштине БиХ усвојио је Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, чији је предлагач делегат Халид Гењац, закон број: 02-02-1-1028/18 од 20. 04. 2018. године.

У складу са чланом 119. став (1) Пословника Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 58/14, 88/15, 96/15 и 53/16), у прилогу Вам достављам наведени приједлог закона заједно са закључком Дома народа Парламентарне скупштине БиХ да се Приједлог закона разматра по хитном законодавном поступку, у складу са чланом 133. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ.

С поштовањем,

Прилог:

- текст Приједлога закона о измјенама и допуни Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине на босанском, хрватском и српском језику
- Закључак Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, број: 02-50-6-16-42,1/18 од 11. 09. 2018.
- Мишљење Законодавноправног сектора ПС БиХ
- Мишљење Дирекције за европске интеграције БиХ
- Мишљење Агенције за заштиту личних података у БиХ

Доставити:

- наслову
- а/а

Број: 02-50-6-16-42,1/18

Сарајево, 11. 09. 2018.

У складу са чланом 153. Пословника Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 58/14, 96/15, 88/15 и 53/16), а након расправе о Приједлогу закона о измјенама и допуни Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине предлагач: делегат Халид Гењац, број: 02-02-1-1028/18 од 20. 04. 2018, Дом народа усвојио је сљедећи

ЗАКЉУЧАК

„Дом народа Парламентарне скупштине БиХ предлаже Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ да Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, број: 02-02-1-1028/18 од 20. 4. 2018, разматра по хитном законодавном поступку.“

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на 42. сједници Дома народа, одржаној 11.09.2018. године и на _____ сједници Представничког дома, одржаној _____ 2018. године, донијела је

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Закону о кривичном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 и 72/13), члан 84. мијења се и гласи:

„Члан 84.

(Право свједока да не одговара на поједина питања)

- (1) Свједок има право да не одговара на поједина питања када је вјероватно да ће га одговор на та питања изложити кривичном гоњењу.
- (2) Свједок који користи право из става (1) овог члана одговориће на та питања ако главни тужилац писмено изјави да неће предузети кривично гоњење свједока за радње које свједок наведе у свом исказу. Примјерак писмене изјаве главног тужиоца уручиће се свједоку.
- (3) Изјаву из става (2) овог члана главни тужилац може дати под условом да је исказ свједока важан за доказивање да је друго лице починило кривично дјело из става (4) овог члана.
- (4) Изјаву из става (2) овог члана главни тужилац може дати у поступку који се води због:
 - а) кривичних дјела против интегритета Босне и Херцеговине,
 - б) кривичних дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом,
 - ц) кривичних дјела тероризма,
 - д) кривичних дјела изазивања националне, расне и вјерске мржње, раздора и нетрпељивости; протуправног лишавања слободе; неовлашћеног прислушкивања и звучног или оптичког снимања; повреде слободе одређења бирача; кривотворења новца; кривотворења вриједносних папира; прања новца; утаје пореза или преваре; кријумчарења; организовања групе људи или удружења за кријумчарење или растурања неоцарињене робе; царинске превара; примања дара и других облика користи; давања дара и других облика користи; примања награде или другог облика користи за трговину утицајем; давања награде или другог облика користи за трговину утицајем; злоупотребе положаја или овлашћења; противзаконитог ослобођења лица лишеног слободе; помоћи починиоцу послуже учиненог кривичног дјела; помоћи лицу оптуженом од међународног кривичног суда; спречавања доказивања; откривања идентитета заштићеног свједока; ометања правде; удруживања ради чињења кривичних дјела; организованог криминала,

- е) других кривичних дјела за која се може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна.
- (5) У изјави из става (2) овог члана конкретно ће бити наведено да се односи само на кривично дјело које је починио свједок за које је запријеђена казна исте тежине или мања казна од оне утврђене за кривично дјело у вези с којим се свједочи или за које се води поступак и да се не може односити на кривична дјела за која је прописана казна затвора од најмање 10 година.
- (6) Суд ће рјешењем утврдити да ли је изјава главног тужиоца из става (2) овог члана у складу са ст. (4) и (5) овог члана и одредити адвоката за савјетника свједоку за вријеме саслушања.
- (7) Након што Суд донесе рјешење из става (6) овог члана, главни тужилац ће позвати свједока да да свој исказ. Прије саслушања свједок ће дати писмену изјаву да ће као свједок у кривичном поступку дати истинит исказ и да неће прећутати ништа што му је познато о кривичном дјелу о којем даје исказ и његовом починиоцу.
- (8) Након што свједок да исказ, главни тужилац донијеће рјешење о имунитету свједока за кривично дјело које произлази из исказа свједока датог у складу са ставом (2) овог члана. У рјешењу ће бити наведен чињенични опис и правна квалификација кривичног дјела за које се неће предузети кривично гоњење свједока.
- (9) Ако свједок у току кривичног поступка не поступи у складу са ставом (7) овог члана, главни тужилац донијеће рјешење са образложењем, којим се ускраћује свједоку давање имунитета за кривично дјело на које се односио исказ свједока из става (2) овог члана. Тужилац ће ускратити имунитет и у случају да се радње које је свједок навео у свом исказу односе на кривична дјела за која се не може дати имунитет у смислу ст. (4) и (5) овог члана. У тим случајевима исказ свједока са одговорима на питања из става (1) овог члана издвојиће се из списка предмета и чувати одвојено, те се не може користити у кривичном поступку против свједока.
- (10) У случају да главни тужилац не донесе рјешење из става (8) овог члана, исказ свједока са одговорима на питања из става (1) овог члана издвојиће се из списка предмета и чувати одвојено, те се не може користити у кривичном поступку против свједока.
- (11) Против свједока из става (2) овог члана може се предузети кривично гоњење за кривично дјело давања лажног исказа.“

Члан 2.

У члану 117. тачка д) мијења се и гласи:

„д) изазивање националне, расне и вјерске мржње, раздора и нетрпељивости; противправно лишење слободе; неовлашћено прислушкивање и звучно или оптичко снимање; повреда слободе опредељења бирача; кривотворење новца; кривотворење хартија од вриједности; прање новца; утаја пореза или превара; кријумчарење; организовање групе људи или удружења за кријумчарење или растурање неоцарињене

робе; царинска превара; примање дара и других облика користи; давање дара и других облика користи; примање награде или другог облика користи за трговину утицајем; давање награде или другог облика користи за трговину утицајем; злоупотреба положаја или овлашћења; противзаконито ослобођење лица лишеног слободе; помоћ починиоцу послје учињеног кривичног дјела; помоћ лицу оптуженом од међународног кривичног суда; спречавање доказивања; откривање идентитета заштићеног свједока; ометање правде; удруживање ради чињења кривичних дјела; организовани криминал;“.

Иза тачке д) додаје се тачка е) која гласи:

„е) друга кривична дјела за која се може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна.“.

Члан 3.

У члану 118. став (3) мијења се и гласи:

„(3) Истражне радње из члана 116. став (2) тач. а) до д) и тачка г) овог закона могу трајати најдуже до мјесец дана, а ако оне дају резултате и постоји разлог да се настави са њиховим спровођењем ради прикупљања доказа, могу се на образложен приједлог тужиоца продужити за још мјесец дана, с тим да мјере из тач. а) до ц) могу трајати укупно најдуже шест мјесеци за кривична дјела за која се може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна, а за остала кривична дјела најдуже четири мјесеца. Мјере из тач. д) и г) могу трајати укупно најдуже три мјесеца за кривична дјела за која се може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна, а за остала кривична дјела најдуже два мјесеца. Изузетно у односу на кривично дјело организованог криминала и кривична дјела тероризма, истражне радње из члана 116. став (2) тач. а) до д) и тачка г) овог закона, ако оне дају резултате и постоји разлог да се настави са њиховим спровођењем ради прикупљања доказа, могу се на образложен приједлог тужиоца продужити још до три мјесеца. Приједлог за радњу из члана 116. став (2) тачка ф) овог закона може се односити само на једнократни акт, а захтјев за сваку наредну радњу против истог лица мора садржавати разлоге који оправдавају њену употребу.“

Члан 4.

У члану 224. (Обустављање истраге) у ставу (1) иза тачке д) брише се интерпункцијски знак тачка, ставља запета и додаје се нова тачка е) која гласи:

„е) постоје друге околности за обустављање истраге из члана 225. став (5), односно члана 226. став (3) овог закона.“

У ставу (3), иза ријечи: „тачке ц)“ додају се ријечи: „и тачке е)“.

Члан 5.

Члан 225. мијења се и гласи:

**„Члан 225.
(Окончање истраге)**

- (1) Тужилац окончава истрагу кад нађе да је стање ствари довољно разјашњено да се може подићи оптужница. Окончање истраге ће се забиљежити у спису.
- (2) Ако се истрага не заврши у року од шест мјесеци од доношења наредбе о спровођењу истраге, тужилац ће обавијестити главног тужиоца о разлозима неокончања истраге. Главни тужилац одредиће у року од 30 дана нови рок за окончање истраге који не може бити дужи од шест мјесеци, односно који не може бити дужи од једне године за кривична дјела за која се може изрећи казна затвора у трајању од 10 година или тежа казна, те наложити предузимање потребних мјера да би се истрага окончала.
- (3) Уколико истрагу није било могуће завршити у року из става (2) овог члана, тужилац ће о разлозима због којих истрага није завршена, у року од осам дана, обавијестити главног тужиоца, осумњиченог и оштећеног.
- (4) Осумњичени и оштећени у року од 15 дана од дана достављања обавјештења из става (3) овог члана могу поднијети притужбу главном тужиоцу због трајања поступка. Ако главни тужилац утврди да је притужба основана, у року од 30 дана одредиће нови рок у којем се, ако постоје процесне претпоставке, истрага мора окончати, а који не може бити дужи од шест мјесеци, односно који не може бити дужи од једне године за кривична дјела за која се може изрећи казна затвора у трајању 10 година или тежа казна, те наложити предузимање потребних мјера за окончање истраге, о чему ће обавијестити подносиоца притужбе у року од 15 дана.
- (5) Ако истрага не буде окончана у року из става (4) овог члана, а постоје процесне претпоставке, сматраће се да је истрага обустављена, о чему тужилац доноси наредбу и у року од 15 дана о томе обавјештава главног тужиоца, осумњиченог и оштећеног.“
- (6) Оптужница се не може подићи ако осумњичени није био испитан.“

Члан 6.

Члан 226. мијења се и гласи:

**„Члан 226.
(Подизање оптужнице)**

- (1) Кад у току истраге тужилац нађе да постоји довољно доказа из којих произлази основана сумња да је осумњичени учинио кривично дјело, припремиће и упутити оптужницу судији за претходно саслушање у року од 30 дана од дана када је окончање истраге забиљежено у спису.

- (2) Уколико тужилац не упути оптужницу у року из става (1) овог члана, дужан је у року од осам дана о разлозима неподизања оптужнице обавијестити главног тужиоца који ће предузети мјере да тужилац у року који не може бити дужи од 30 дана подигне оптужницу. О одређивању додатног рока биће обавијештени осумњичени и оштећени.
- (3) Ако тужилац у року из става (2) овог члана не подигне оптужницу, обавијестиће о томе главног тужиоца, те осумњиченог и оштећеног који имају право да у року од осам дана од истека тог рока поднесу притужбу главном тужиоцу. Главни тужилац ће у року од 30 дана издати тужиоцу обавезујуће упутство да у року од 30 дана подигне оптужницу. Ако тужилац и након обавезујућег упутства главног тужиоца не подигне оптужницу, сматраће се да је истрага обустављена, о чему тужилац доноси наредбу и у року од 15 дана о томе обавјештава главног тужиоца, осумњиченог и оштећеног.
- (4) Након подизања оптужнице, осумњичени, односно оптужени и бранилац, имају право увида у све списе и доказе.
- (5) Након подизања оптужнице, странке или бранилац могу предложити судији за претходно саслушање предузимање радњи у складу с чланом 223. овог закона.“

Члан 7.

У предметима у којима је донесена наредба о спровођењу истраге до ступања на снагу овог закона, поступак ће бити настављен по одредбама Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ бр. 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 и 72/13).

Члан 8.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број: -----

----- 2018. године

С а р а ј е в о

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Младен Босић

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

Сафет Софтић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I - УСТАВНОПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставноправни основ за доношење овог закона садржан је у члану III 1. г) Устава Босне и Херцеговине, према којем је у надлежности институција Босне и Херцеговине спровођење међународних и међуентитетских кривичноправних прописа, укључујући и односе са Интерполом, те у члану IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, према којем је Парламентарна скупштина БиХ надлежна за доношење закона који су потребни за спровођење одлука Предсједништва или за вршење функција Скупштине према Уставу Босне и Херцеговине.

Уставноправни основ за доношење овог закона утврђен је приликом његовог првог усвајања и овај закон је до сада више пута мијењан.

Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине донесен је први пут 2003. године, дакле, прије ступања на снагу Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине, те Приједлог закона о измјенама и допуни Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине својом структуром, формом и стилем прати основни текст.

II-ПРИНЦИПИ

-Принцип легалитета који налаже да свако за кога постоје докази да је починилац кривичног дјела треба за то дјело да буде процесуиран и кажњен у складу са законом. Међутим, један од начина који користе савремене државе и међународна заједница за успјешнију борбу против извршилаца тешких кривичних дјела је стварање законских механизма који допуштају да тужилац под одређеним условима одступи од принципа легалитета кривичног гоњења, али само у посебним случајевима када то захтијева већи јавни интерес.

- Принцип правне сигурности и владавине права захтијева да правна норма буде доступна лицима на која се примјењује и за њих предвидљива, тј. довољно прецизна да они могу стварно и конкретно знати своја права и обавезе, до степена који је разуман у датим околностима, како би се према њима могли понашати.

- Принцип владавине права захтијева да закон мора бити јасан и прецизан у складу са посебношћу материје коју нормативно уређује, чиме се спречава свака арбитрарност и произвољност у тумачењу и примјени закона.

- Заштита људских права-мијешање у људска права и основне слободе, оправдано је само ако је у складу са законом и тежи једном или више легитимних циљева наведених у члану 8. став 2. Еуропске конвенције, те је „нужно у демократском друштву“ како би се постигао одређени циљ.

-Заштита права осумњиченог и оштећеног, те правичност са аспекта разумног рока обзиром на то да је одуговлачење поступка супротно принципу владавине права, правне сигурности и правне досљедности.

III - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о кривичном поступку представља најзначајнији законодавни акт у којем је, у основи, цјеловито и систематски обухваћен и регулиран комплетан кривични поступак. Законом се одређују правила којима се обезбјеђује да у законито спроведеном поступку пред надлежним судом нико недужан не буде осуђен, а да се починиоцу кривичног дјела изрекне казна или друга мјера уз услове које предвиђа Кривични закон.

Уставни суд БиХ је у предмету бр У-5/16, на сједници одржаној 01.06.2017. године, донио Одлуку, те утврдио да одредбе члана 84. ст.2., 3. и 4.; одредбе члана 117. тачка д); одредбе члана 118. став 3.; одредбе члана 225. став 2. и одредбе члана 226. став 1. Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине нису у складу са одредбама Устава БиХ. Одлука је објављена у “Службеном гласнику БиХ”, број 49/17 од 7. јула 2017. године.

Одлуком се налаже Парламентарној скупштини БиХ да најкасније у року од шест мјесеци усклади наведене одредбе, те обавијести Уставни суд БиХ о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Савјет министара БиХ на 108. сједници, одржаној 19.07.2017. године, упознао се о томе да су Колегијум Представничког дома Парламента скупштине БиХ на 51. сједници и Колегијум Дома народа на 48. сједници разматрали предметну одлуку Уставног суда, те је одлучили доставити Савјету министара БиХ на реализацију. Савјет министара БиХ задужио је Министарство правде БиХ да, у сарадњи са Министарством безбједности БиХ, реализује обавезе које за Савјет министара БиХ произлазе из Одлуке Уставног суда БиХ број: У-5/16.

Члан 1. (члан 84.ЗКП-а БиХ)

Уставни суд БиХ (УСБиХ) у својој одлуци наглашава да ова одредба говори о свједоку чији исказ, под законским условима, може бити доказ оптужбе који ће се користити у поступку против других лица. Узимајући у обзир опште интересе у сузбијању тешких кривичних дјела, УСБиХ истиче да је то оправдан изузетак од принципа легалитета кривичног гоњења и примјена принципа опортунитета кривичног гоњења.

У Одлуци УСБиХ истиче се да члан 1/2 Устава БиХ говори о принципу владавине права из чега произлази захтјев о одређености правних прописа и заштити људских права. Са уставноправног аспекта, једина обавеза законодавца је да при уређивању појединих института тог поступка уважава захтјеве које пред њега поставља Устав Босне и Херцеговине, а нарочито оне који произлазе из принципа владавине права. Прецизније, њихово уређење увијек мора бити такво да обезбјеђује остварење легитимних циљева кривичног поступка, правну сигурност, одређеност, приступачност, предвидљивост и правну извјесност норми, те процесну равноправност положаја странака.

Према закључку УСБиХ, ЗКПБиХ у члану 84. не прави разлику између привилегија против самооптуживања (УСБиХ закључује да је та привилегија прописан чланом 84. став 1. ЗКП-а БиХ као право свједока да ћути и не одговара на поједина питања) и дужности свједока да одговара на постављена питања. Због наведеног, а према наводима у Одлуци УСБиХ, свједок не зна хоће ли бити процесуиран и када ће бити процесуиран. У вези с тим, Уставни суд налази да законодавац није задовољио стандарде прецизности

и одређености. Због наведеног, оспорене одредбе, саме по себи, отварају простор арбитрарном одлучивању тужиоца, односно главног тужиоца код давања имунитета.

Узимајући у обзир наведене ставове УСБиХ, у приједлогу текста члана 84. ЗКП-а БиХ уграђени су механизми који ову одредбу чине јасном, правно сигурном, дакле, уграђени су механизми који отклањају уочене недостатке са аспекта заштите владавине права и права учесника у кривичном поступку. Тако је новим (предложеним) ст. 2, 7, 8. и 10. прописана детаљнија процедура давања имунитета свједоку. Прописана процедура обезбјеђује права свједока (нпр. да ће у рјешењу главног тужиоца бити наведен чињенични опис и правна квалификација кривичних дјела за која се неће предузети кривично гоњење свједока, став 8; или немогућност коришћења исказа свједока у кривичном поступку против свједока, под условима из приједлога ст. 9. и 10.), као и оправдане интересе тужиоца као носноца кривичног гоњења (нпр. прије саслушања свједок ће дати писмену изјаву да ће као свједок у кривичном поступку дати истинит исказ и да неће прећутати ништа што му је познато о кривичном дјелу о којем даје исказ и његовом починиоцу, став 7; или, ускраћивање давања имунитета свједоку под условима из приједлога став 9.).

Један од закључака УСБиХ односи се и на прописивање за која кривична дјела се може дати имунитет. На који начин ће законодавац уредити институт давања имунитета није у надлежности Уставног суда, али законодавац мора прописати за која се дјела може дати имунитет свједоку, те која су то кривична дјела која се истражују, да би с циљем доказивања тих дјела тужилац одустао од кривичног гоњења свједока. Узимајући у обзир наведени став, у приједлогу текста члана 84. став 4. ЗКП-а БиХ прописана су кривична дјела за која се може дати имунитет свједоку. Ријеч је о кривичним дјелима која због сложености откривања и доказивања, или због важности заштитног објекта оправдавају примјену принципа опортунитета у конкретном кривичном предмету. С тим у вези се у ставу 3. предлаже да је услов за примјену принципа опортунитета да је исказ свједока важан за доказивање тих кривичних дјела.

У Одлуци УСБиХ посебно се истиче улога суда у поступку давања имунитета свједоку. Узимајући у обзир основне кривичнопроцесне принципе, посебно принципе акузаторности које потенцира одијељеност кривичнопроцесних функција и њихових носилаца (дакле, одијељеност функције кривичног гоњења и функције пресуђења и њихово повјеравање различитим државним органима) као и ставове које је навео УСБиХ, приједлог члана 84. уводи судску контролу испуњености услова за давање имунитета свједоку (став 6.). Судска контрола огледа се у доношењу рјешења (као формалне одлуке) којом суд даје одговор на питање да ли је изјава главног тужиоца у складу са ставом 4. (који се односи на кривична дјела за која се може дати имунитет свједоку) и 5. овог члана (који се односи на писмену изјаву главног тужиоца да неће предузети кривично гоњење свједока за радње које је навео у свом исказу и којим је прописано на која се кривична дјела свједока може односити та изјава). Такође, судском одлуком одређује се адвокат за савјетника свједоку за вријеме саслушања. Овако предложена судска контрола поштује не само принцип акузаторности и његове последице већ и

природу стадијума кривичног поступка, посебно истраге и главног претреса, и права и дужности тужиоца и суда која се реализују у оквиру поменутих стадија.

Поред наведеног, Одлука УСБиХ разматра и положај оштећеног у кривичном поступку, посебно из угла заштите његових права у случају давања имунитета свједоку. Узимајући у обзир претходно изложене приједлоге у члану 84. може се закључити да они омогућавају бољу заштиту права оштећених, јер се прецизније одређују услови за давање имунитета свједоку и уводи се контрола тих услова од стране суда.

Коначно, одлука УСБиХ расправља и питања кривичног гоњења свједока и та се питања отварају на два нивоа. Један од њих је ситуација да је свједок добио имунитет а није свједочио. Сада је та препрека отклоњена јер је процедура давања имунитета формализована и везана за одређене одлуке и поступке не само главног тужиоца већ и свједока. Друга је ситуација када свједок даје лажан исказ. У ставу 11. предложеног члана 84. прописано је да се против свједока може предузети кривично гоњење за кривично дјело давања лажног исказа.

Члан 2. (члан 117. ЗКП-а БиХ)

Уставни суд у образложењу наведене одлуке примјећује да се примјеном посебних истражних радњи држава мијеша у остваривање права појединца из члана 8. Европске конвенције. Такво мијешање оправдано је у смислу члана 8. став 2. само ако је у складу са законом, односно да има одређен основ и односи се на квалитет предметног прописа који треба да буде у складу са владавином права, те доступан лицу на које се односи које мјере ће моћи да предвиди посљедице за себе, те да мјера мора да буде у складу са владавином права.

Увидом у Кривични закон БиХ, Уставни суд уочава да је за велику већину кривичних дјела законодавац омогућио изрицање казне затвора у трајању од три године, из чега произлази да се за сва та дјела могу одредити посебне истражне радње. Из наведеног слиједи да је могуће одредити посебне истражне радње и за велики број кривичних дјела која немају немају обиљежја тешких кривичних дјела.

Уставни суд посебно наглашава да се законом уреди да се посебне истражне радње примјењују искључиво ако се на други начин не може постићи исти циљ, имајући у виду ограничења права појединца из члана 8. Европске конвенције. Прописивањем да се посебне истражне радње могу одредити за велику већину кривичних дјела прописаних кривичним законодавством у оквиру којих су и дјела која немају обиљежја тешких кривичних дјела, законодавац није обезбиједио да ће мијешање у право из члана 8. међународне конвенције бити у мјери неопходној за очување демократских институција, односно не би био обезбијеђен сразмјер између тежине задирањем у право приватности и легитимног циља који се жели постићи примјеном те посебне мјере.

Предложеном измјеном члана 117. преузета су кривична дјела из сада важећег законодавства, а то су кривична дјела: против интегритета БиХ; против човјечности и вриједности заштићених међународним правом и тероризма итд. Измјена овог члана посебно се односи на каталог кривичних дјела која су истовјетна са каталогом кривичних дјела из члана 84. предложених измјена и допуна. Повећањем запреијене казне затвора

са 3 на 5 година обезбјеђује се да одредбом буду обухваћена кривична дјела која имају обиљежја тешких кривичних дјела.

Члан 3. (члан 118. ЗКП-а БпХ)

Према одредбама важећег закона, истражне радње могу трајати најдуже мјесец дана, а „из посебно важних разлога“ могу се на образложени приједлог тужиоца продужити за још мјесец дана, с тим да мјере из тачке а) и ц) члана 116. могу трајати укупно најдуже шест мјесеци. Одредбом која гласи: „посебно важних разлога“ повријеђен је принцип владавине права и право на правично суђење, зато што није јасан и транспарентан и оставља могућност арбитарног поступања суда и тужиоца.

Уставни суд посебно је нагласио да је формулација у ставу 3. овог члана, а која гласи: „а из посебно важних разлога“, остављена могућност арбитарног тумачења. Из цитиране одредбе не произлази на шта се посебно важи разлози односе, тј. да ли се односе на немогућност даљег прибављања доказа, услед тога што посебне истражне радње не дају очекиване резултате или се односе на саму природу и околности извршења кривичног дјела. Судија за претходни поступак нема прецизна мјерила према којима би могао размотрити приједлог тужиоца за продужење посебних истражних радњи, како би могао одлучити да одбије, односно усвоји или одобри продужење. Појам „посебно важних разлога“ је дискрециона оцјена судије за претходни поступак да одлучи о захтјеву тужиоца.

На основу члана 8. став 2. Конвенције захтијева се да оваква мјера има утемељен основ у домаћем пропису који треба да буде у складу са владавином права.

Према стандардима Европског суда, домаћи закон мора да буде довољно јасан и посебно прецизан како би се појединцу јасно указало на то у којим околностима и под којим условима се могу одредити посебне истражне радње. Ово посебно из разлога што се ради о „тајним“ мјерама које нису подложне пренспитивању од стране лица на која се оне односе. Према важећој одредби трајање истражних радњи ограничено је до мјесец дана и за свако ново продужење потребно је образложење тужиоца. Свако продужење посебних истражних радњи мора да одобри судија за претходни поступак, који има могућност, да не одобри продужење истражних радњи, ако приједлог тужиоца не садржи образложени разлог да се настави с њиховим провођењем. При томе морамо имати на уму да се посебне истражне радње примјењују само да се у случају на други начин не може постићи исти циљ, те да мора постојати основ сумње да је неко лице само или заједно са другим лицима учествовало или учествује у извршењу кривичног дјела.

Уставни суд посебно наглашава да је дијелом одредбе која гласи: „посебно важних разлога“, остављена могућност арбитарног тумачења судије за претходни поступак. Из цитиране одредбе не произилази јасан разлог да ли се односе на немогућност даљег прибављања доказа, услед тога што посебне истражне радње не дају очекиване резултате или се односе на саму природу и околности извршења кривичног дјела.

Судија за претходни поступак нема прецизна мјерила у закону, по којима би могао размотрити приједлог тужиоца за продужење посебних истражних радњи и у складу с таквим мјерилима одлучити о захтјеву тужиоца.

У измијењеном члану је предвиђено да се истражне радње из члана 116. став 2. одређују наредбом судије за претходни поступак, коју доноси на образложен приједлог тужиоца.

Посебне истражне радње могу трајати до мјесец дана, а ако оне дају резултате и постоји разлог да се настави са њиховим провођењем, могу се на образложен приједлог тужиоца продужити још за мјесец дана, с тим да мјере из тачке а) до ц) могу трајати укупно најдуже шест мјесеци, а за кривична дјела за која се може изрећи казна затвора преко пет година или тежа казна, најдуже четири мјесеца.

Изузетно за кривична дјела организовани криминал и кривична дјела тероризма, истражне радње, ако оне дају резултате и постоји разлог да се наставе, могу се продужити још за три мјесеца, што укупно износи девет мјесеци. Наредбе судије за претходни поступак са приједлогом тужиоца чувају се у посебном омоту.

Члан 4. (члан. 225. ЗКП-а БиХ)

Уставни суд је утврдио да члан 225. став 2. Закона није у складу са Уставом БиХ, члан I (2).

Одлука УСБиХ наглашава утицај дуготрајности истраге на правичност одвијања кривичног поступка, кршење не само права осумњиченог на суђење у разумном року, већ и на кршење права оштећеног кривичним дјелом. Кривични поступак, по оцјени суда, спроводи се с циљем заштите основних права и слобода човјека и грађанина, који у случају извршења кривичних дјела добијају статус оштећених, ако им је неко од тих права и слобода повријеђено, односно угрожено.

Уставни суд уочава да став 2. члана 225. који гласи: „Ако се истрага не заврши у року од шест мјесеци од доношења наредбе о спровођењу истраге, потребне мјере да би се истрага окончала предузме Колегијум Тужилаштва“. Из наведене одредбе није изричито јасно да се истрага мора завршити у року од шест мјесеци, нити је одређен рок у коме се истрага мора завршити. Такође, није јасна дефиниција Колегијума Тужилаштва, јер по природи ствари и организацији Тужилаштва, о овим питањима треба да одлучује главни тужилац. У важећој одредби није дата могућност да осумњичени изјави притужбу због трајања истражног поступка, тако да оспорене одредбе омогућавају да појединац који се терети за кривично дјело буде у стању неизвјесности и неупућености у сопствену судбину у неограниченом трајању истраге. Није прописана могућност да оштећени кривичним дјелом изјави притужбу због предугог трајања истражног поступка, тако да се и он оштећен кривичним дјелом налази у стању неизвјесности да ли је заправо осумњичени починио или није починио кривично дјело.

Узимајући у обзир закључке до којих је дошао УСБиХ у вези са постојећим чланом 225. став 2. ЗКП-а БиХ (ЗКПБиХ не наводи рок у коме је потребно завршити истрагу: непостојање притужбе на дуготрајност истраге: неадекватна улога Колегијума Тужилаштва у смислу заштите основних права везаних уз правичан поступак), приједлог ст. 2., 3. и 4. члана 225. ЗКП-а БиХ прописује рокове за трајање истраге, затим трајање истраге веже за тежину кривичног дјела због којег се води истрага, обавезује тужиоца да о разлозима због којих истрага није завршена, у року од осам дана, обавијестити како главног тужиоца, тако и осумњиченог и оштећеног. Такође, због конитинуитета заштите права осумњиченог и оштећеног лица прописано је да имају право на притужбу због трајања поступка.

Дакле, битна новина је да, ако тужилац утврди да је притужба основана, одреди нови рок, уколико постоје процесне претпоставке да се истрага мора окончати. Истрага се не може спровести уколико се нпр. осумњичени налази у бјекству, јер по важећем закону није дозвољено суђење у одсуству.

Члан 5. (члан. 226. ЗКП-а БиХ)

Уставни суд утврдио је да члан 226. став 1. није у складу са чланом I/2. Устава БиХ. Суд је констатовао да не постоји прецизан рок у којем је тужилац обавезан подићи оптужницу, те да је основ механизма заштите права оних на које се то односи супротан правном поретку и владавини права.

У свјетлу уставности овог члана, УСБиХ закључује да је за разумно трајање кривичног поступка и остваривање права на одбрану битно ефикасно одвијање претходног поступка и припремање оптужног акта. Ефикасно одвијање истраге и подизање оптужнице ако су испуњени законски услови битно је и за заштиту права оштећеног. И у оцјенама овог члана УСБиХ позива се на континуитет заштите права осумњиченог и оштећеног, те обавезе државе у том смислу. Ријеч је, уствари, о позитивним обавезама које се намећу држави, и које обавезују државу на предузимање одређених активности како би се заштитила основна права и слободе које су прописане Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Кроз одлуке Европског суда за људска права уочава се да је међу тим позитивним обавезама и дужност државе да спроведе ефикасну истрагу. Другим ријечима, право на спровођење ефикасне истраге једно је од основних права оштећеног кривичним дјелом.

У том смислу, у приједлозима за ову законску одредбу прописани су рокови у којима тужилац мора припремити и упутити оптужницу судији за претходно саслушање. Пропуштање подизања оптужнице у законском року има за последицу обавјештавање главног тужиоца о разлозима неподизања оптужнице. Такође о неподизању оптужнице и одређивању додатног рока обавјештавају се осумњичени и оштећени. Под законским условима, осумњичено и оштећено лице могу поднијети притужбу.

Предложена законска рјешења одговарају природи поступка у БиХ, специфичностима везаним за положај тужиоца, те осумњичена и оштећена лица. Такође, предложена рјешења доприносе убрзању поступка, дисциплиновању тужиоца, заштити права на одбрану и заштити права осумњиченог лица.

IV - УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Материја која се уређује предложеним рјешењима закона није регулисана правно обавезујућим актима ЕУ, али то никако не умањује обавезу постизања највећег степена усаглашености прописа са потребама, односно праксом и стандардима за ову област.

V- ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона неће бити потребна додатна финансијска средства.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ ИЛИ ДОПУЊУЈУ:

Члан 84.

Право свједока да не одговара на поједина питања

- (1) Свједок има право да не одговара на поједина питања ако би га истинит одговор изложио кривићном гоњењу.
- (2) Свједок који користи право из става 1. овог Цлана, одговорит ће на та питања ако му се да имунитет.
- (3) Имуитет се даје одлуком главног тужиоца БиХ.
- (4) Свједок који је добио имунитет и који је свједочио, неће се кривићно гонити осим ако је дао лажни исказ.
- (5) Свједоку се одлуком Суда за савјетника одређује адвокат за вријеме трајања саслушања, уколико је оцито да сам није у стању да користи своја права у вријеме саслушања и ако његови интереси не могу бити заштићени на други начин.

Члан 117.

Кривична дјела за која се могу одредити посебне истражне радње

Истражне радње из Цлана 116. став 2. овог закона могу се одредити за кривићна дјела:

- а) против интегритета Босне и Херцеговине,
- б) против цовједности и вриједности заштићених међународним правом,
- ц) тероризма,
- д) за која се према закону може изрећи казна затвора од три године или тежа казна.

Члан 118.

Надлежност за одређивање и трајање истражних радњи

- (1) Истражне радње из цлана 116. Ставе 2. Овог закона одређује наредбом судија за претходни поступак, на образложени приједлог Тужитеља који садржи: податке о особи против које се радња предузима, основе сумње из цлана 116. става 1. или 3. овог закона, разлоге за њено предузимање и остале битне околности које захтијевају предузимање радњи, навођење радње која се захтијева и начин њеног извођења, обим и трајање радње. Наредба садржи исте податке као и приједлог Тужитеља, као и утврђивање трајања наређене радње.
- (2) Изузетно, ако се писмена наредба не може добити на вријеме и ако постоји опасност од одлагања, може се запоцети с извршавањем мјере из цлана 116. овог закона и на основу усмене наредбе судије за претходни поступак. Писмена наредба судије за претходни поступак мора бити прибављена у року од 24 сата од издавања усмене наредбе.
- (3) Истражне радње из цлана 116. става 2. тајке а. до д. и г. овог закона могу трајати најдуже до мјесец дана, а из посебно важних разлога могу се, на образложени приједлог Тужитеља, продужити за још мјесец дана, с тим да мјере из тајке а. до ц. могу трајати укупно најдуже шест мјесеци, а мјере из тајке д. и г. укупно најдуже три мјесеца. Захтјев за радњу из цлана 116. става 2. тајке ф. овог закона се може односити само на једнократни акт, а захтјев за сваку наредну радњу против исте особе мора садржавати разлоге који оправдавају њену употребу.

(4) Наредба судије за претходни поступак као и приједлог Тужитеља из става 1. Овог члана цувају се у посебном омоту. Тужитељ и судија за претходни поступак ће састављањем или пријеписом записника без навођења особних података прикривеног истражитеља и информатора или на други одговарајући начин, спријецити да неовлаштене особе, осумњићени и његов бранитељ открију идентитет прикривеног истражитеља и информатора.

(5) Судија за претходни поступак мора писменом наредбом, без одлагања, обуставити извршење подузетих радњи ако су престали разлози због којих су радње одређене.

(6) Наредбу из става 1. Овог члана извршава полицијски орган. Предузећа која врше пренос информација дужна су Тужитељу и полицијским органима омогућити провођење мјера из члана 116. става 2. тајке а. овог закона.

Члан 225.

Окончање истраге

(1) Тужитељ окончава истрагу кад нађе да је стање ствари довољно разјашњено да се може подићи оптужница. Окончање истраге ће се забиљежити у спису.

(2) Ако се истрага не заврши у року од шест мјесеци од доношења наредбе о спровођењу истраге, потребне мјере да би се истрага окончала подузет ће колегиј Тужилаштва.

(3) Оптужница се не може подићи ако осумњићени није био испитан.

Члан 226.

Подизање оптужнице

(1) Кад у току истраге Тужитељ нађе да постоји довољно доказа из којих произлази основана сумња да је осумњићени учинио кривицно дјело, припремит ће и упутити оптужницу судији за претходно саслушање.

(2) Након подизања оптужнице, осумњићени, односно оптужени и бранитељ, имају право увида у све списе и доказе.

(3) Након подизања оптужнице, странке или бранилац могу предлагати судији за претходно саслушање предузимање рад

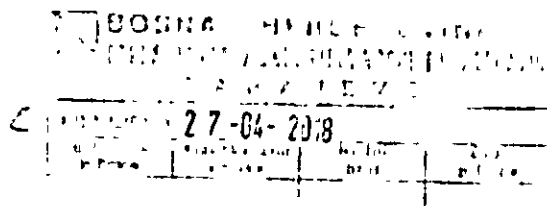
Број: 02-02-1-1028/18

Сарајево, 26. 04. 2018. године

Парламентарна скупштина БиХ

Колегијум Дома народа

Уставноправна комисија Дома народа

Предмет: Приједлог закона о измјенама и допуни Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине - *Мишљење*, доставља се

Веза: Ваш акт број: 02-02-1-1028/18, од 25. 04. 2018. године

Законодавноправном сектору у прилогу акта, број и датум везе (запримљен, 25.04.2018. године) достављен је на мишљење *Приједлог закона о измјенама и допуни Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине* (у даљњем тексту: Приједлог закона).

Приједлог закона, број: 02-02-1-1028/18, од 20. 04. 2018. године, поднио је делегат Халид Гењац, уз приједлог да се разматра по хитном законодавном поступку у складу с одредбама члана 124. Пословника Дома народа дома Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 58/14, 88/15, 96/15 и 53/16).

Приједлог закона усвојен је на 60. сједници Представничког дома, одржаној 18.04.2018. године.

На основу члана 97. ст. (1) и (2) Пословника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ (у даљњем тексту: Пословник), Законодавно-правни сектор даје

МИШЉЕЊЕ

I. Усклађеност с одредбама Пословника

Текст Приједлога закона, у складу с чланом 95. став (1) Пословника, поднесен је у писаној и електронској форми, на босанском језику.

У складу с чланом 95. став (3) тач. а), б), ц) и д) и став (5) Пословника, уз Приједлог закона достављено је образложење које садржи:

1. уставноправни основ за доношење закона;
2. принципе на којима је заснован приједлог закона;
3. разлоге за доношење закона;
4. усклађеност прописа с европским законодавством;

5. финансијска средства;
6. одредбе које се мијењају, односно допуњавају и верзију пречишћеног текста Закона.

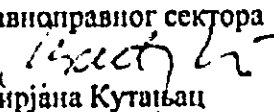
У складу са чланом 95. став (4) Пословника мишљење Агенције за заштиту личних података у БиХ о усклађености Приједлога закона који се односе на обраду личних података са стандардима заштите личних података и мишљење Дирекције за европске интеграције о усклађености Приједлога закона са законодавством ЕУ прибавља Колегијум дома.

Из наведеног произлази да је Приједлог закона усклађен с чланом 95. Пословника.

II. Усклађеност с Јединственим правилима за израду правних прописа у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 и 70/17)

Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 и 72/13) (у даљњем тексту: Закон)) ступио је на снагу прије доношења Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама БиХ (у даљњем тексту: Јединствена правила) и самим тим не одражава правила којима су утврђени формални критерији за израду правних прописа у институцијама БиХ.

С обзиром на то да Приједлог закона номотехнички прати основни текст Закона, Законодавно-правни сектор не може дати мишљење са аспекта усклађености с Јединственим правилима.

Руководилац
Законодавноправног сектора

Мирјана Кутњац

Доставити:

1. наслову
2. а/а

Broj: 03/A-06-2-SR-711-2/18

Sarajevo: 21. maj 2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO 22-05-2018			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Kodni broj	Broj priloge
02-	02-1-	1028/18	

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA

Trg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

Predmet: Usklađenost Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine sa *acquis*-em

Veza: Vaš akt broj: 02-50-7-17-65,4/18 od 15. maja 2018. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17) i člana 6. Odluke o Direkciji za evropske integracije («Službeni glasnik BiH», broj 41/03), Direkcija za evropske integracije daje sljedeće:

M I Š L J E N J E

Prijedlogom zakona o izmjenama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine predložene su izmjene člana 84., člana 117. tačka d), člana 118. stav (3), člana 225. i člana 226. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13). Navedenim izmjenama kojima se propisuje pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja te mogućnost davanja imuniteta svjedoku za krivično djelo koje proizlazi iz iskaza svjedoka, taksativno se nabrajaju krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne

radnje, trajanje posebnih istražnih radnji, te propisuju se postupci podizanja optužnice i okončanja istrage.

Iako je analizom sekundarnih izvora prava Evropske unije utvrđeno da materija koja se uređuje Prijedlogom zakona nije regulisana konkretnim pravno obavezujućim aktima Evropske unije bitno je napomenuti na aspekt zaštite ličnih podataka što je regulisano *Direktivom (EU) 2016/680 Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. aprila 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona krivičnih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka*, a koja predstavlja dio paketa reformi za zaštitu ličnih podataka.

Navedena Direktiva zahtijeva da podaci koji su prikupljeni budu: obrađivani zakonito i pošteno, da su prikupljeni u posebne, izričite i zakonske svrhe te da se obrađuju samo u skladu s tim svrhama, da su primjereni i relevantni, te da nisu pretjerani u odnosu na svrhu u koju se obrađuju, da su tačni i, prema potrebi, ažurirani, da se čuvaju u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se lični podaci obrađuju, te da su na odgovarajući način sigurni, uključujući i zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade.

Ono što je posebno važno jeste da Direktiva propisuje da svaka država članica mora predvidjeti odgovarajuće vremenske rokove za brisanje na ovaj način dobijenih ličnih podataka ili za redovno preispitivanje potrebe za pohranjivanjem ličnih podataka.

Prilikom prikupljanja podataka potrebno je jasno praviti razliku između podataka različitih kategorija osoba, uključujući: osobe za koje postoje ozbiljno vjerovanje da su počinile ili će počiniti krivično djelo, osobe osuđene za krivično djelo, žrtve krivičnih djela ili osobe za koje se opravdano vjeruje da bi mogle biti žrtve krivičnih djela, osobe koje su strane u krivičnim djelima, uključujući potencijalne svjedoke.

Pojedinci čiji se podaci prikupljaju imaju pravo na određene informacije, uključujući: naziv i kontakt podatke nadležnog tijela koje odlučuje o svrsi i sredstvima obrade podataka, svrha i cilj obrade njihovih podataka, pravo na podnošenje prižube, pravo da se zatraži pristup ličnim podacima, njihov ispravak ili brisanje, kao i pravo na ograničavanje obrade njihovih ličnih podataka.

Dakle, Direktiva tretira zaštitu podataka koji se prikupljaju, te načine postupanja sa tim podacima.

Članom 1. Prijedloga zakona mijenja se član 84. kojim se propisuje da se svjedok može odreći prava da ne odgovara na pojedina pitanja čiji odgovor bi ga mogao podvrgnuti krivičnom gonjenju u zamjenu za imunitet odnosno da se neće poduzeti krivično gonjenje svjedoka za radnje koje svjedok navede u svome iskazu.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ne sadrži odredbe o imunitetu svjedoka i/ili osumnjičenih, odnosno, optuženih osoba. Ipak, pitanje zaštite ljudskih prava u krivičnom postupku neminovno se pojavljuje i u vezi sa primjenom odredbi o davanju imuniteta.

Evropski sud za ljudska prava kroz nekoliko presuda je istakao da se osuđujuće presude ne mogu temeljiti samo na iskazu svjedoka koji imaju povlašten status već da presuda, uz njegov iskaz, mora biti utemeljena i na još nekom dokazu. Taj dokaz može biti i onaj na koji je ukazao upravo svjedok sa imunitetom.

U krivičnopravnim sistemima, imunitet predstavlja poseban izuzetak od opšteg načela prema kojem svaka osoba posjeduje pasivnu krivičnu sposobnost (tj. svaka osoba je kažnjiva ukoliko je odgovorna za krivično djelo). Dakle, imunitet bi se trebao davati samo u iznimnim slučajevima, kada postoje vitalni interesi koji premašuju interes kažnjavanja kriminalne osobe.

Nadalje, član 1. Prijedloga zakona predviđa da se imunitet može dati svjedoku samo ukoliko se njegov iskaz odnosi na krivična djela s propisanom manjom kaznom od kazne koja je propisana za krivično djelo u odnosu na ono za koje se daje iskaz ili povodom kojeg se vodi postupak.

Isti član predviđa situacije gubitka imuniteta samo u slučaju da svjedok ne da pismenu izjavu o istinitosti iskaza ili u slučaju da se radnje koje je svjedok naveo u svom iskazu odnose na krivična djela za koja se ne može dati imunitet.

Iz navedenih rješenja, svjedok kojem je dodijeljen imunitet i koji svjedoči kao rezultat dodijeljenog imuniteta uopšte NE podliježe istrazi/krivičnom gonjenju, osim u slučaju davanja lažnog iskaza. Osim toga, ukoliko svjedok optuži samog sebe i tužiocu da iskaz koji može biti koristan za istragu članova kriminalne grupe, takav svjedok treba biti izveden pred sud (na osnovu njegovog priznanja), a po završetku suđenja njegovu odgovornost treba procijeniti sud.

Također, iz navedenih rješenja nije vidljiv mehanizam zaštite u slučaju izigravanja od strane svjedoka, odnosno kada svjedok ne postupi u skladu sa svojim obavezama, te ostaje nejasno da li se krivično gonjenje protiv njega se nastavlja. S druge strane, ukoliko postoje objektivni razlozi kada svjedok ne postupi u skladu sa svojim obavezama (npr. svjedok ili njegova porodica su izloženi prijetnjama kriminalnog udruženja) ne postoje odredbe koje bi omogućile da se prethodno dati iskazi mogu koristiti kao dokaz i onda kada svjedok ne želi svjedočiti pred sudom zato što su prema njemu ili njegovoj porodici upućene ozbiljne prijetnje.

Nadalje, analizom predloženih izmjena i dopuna utvrđeno je da se članovima 2. i 3. Prijedloga zakona mijenjaju član 117. tačka d) i član 118. stav (3) kojima se taksativno nabrajaju krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje, te trajanje posebnih istražnih radnji.

Posebne istražne radnje su neodvojivi dio problematike zaštite ličnih podataka i osnovnih ljudskih prava pa u tom kontekstu zaslužuju posebnu pažnju. Primjena istražnih mjera i radnji, posebno radnji nadzora skoro uvijek podrazumijeva zadiranje u osnovna ljudska prava. Posebne istražne radnje tajnog nadzora komunikacija, tajnog praćenja i snimanja lica i prostorija predstavljaju direktno zadiranje u osnovno ljudsko pravo na privatnost.

Upravo vodeći se zaštitom prava na poštivanje privatnog i porodičnog života pojedinaca (član 8. Evropske Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda)¹ Evropski sud za ljudska prava ima bogatu sudsku praksu u toj materiji. Opšti stav Evropskog suda jeste da država ima „pozitivnu obavezu“ da djelotvorno spriječi i istraži krivična djela, te krivično goni izvršioca.

Prava optuženih za takva krivična djela moraju uvijek biti u ravnoteži sa tim pozitivnim obavezama. Mjere koje se poduzimaju tokom istrage krivičnih djela, a koje zadiru u privatnost pojedinaca, obično su prihvatljive ukoliko su propisane zakonom koji je precizan i razumljiv i ako su srazmjerne.

¹ Član 8. Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života: 1. Svako ima pravo na poštivanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske. 2. Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Direkcija za evropske integracije podržava napore zakonodavca s obzirom na zahtjeve iz Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U.5/16, te ističe da predložena rješenja jesu pomak u ispunjavanju tih zahtjeva međutim skreće pažnju da postoji dosta otvorenih pitanja koja moraju biti detaljnije precizirana.

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Broj: 03-1-02-1-520-2/18
Sarajevo: 04.06.2018. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
Trg BiH br. 1
71000 Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
02-50-7	17-65	5/18	

02-02-1-1028/18

PREDMET: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, mišljenje – dostavlja se,

VEZA: Vaš akt broj: 02-50-7-17-65,5/18 od 15.05.2018. godine

Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija), je u prilogu akta broj i datum Veze, dostavljen na mišljenje Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.
Agencija shodno članu 40. stav (1) tačka d) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Sl. glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11) daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Nakon izvršene analize Prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, sa aspekta zaštite prava na privatnost i obrade ličnih podataka, Agencija nema primjedbi.

S poštovanjem,

Dostavljeno
- Naslovu
- Spis predmeta

